



След многомесечни шумни медийни PR-акции и конспиративни загадки около учредяването на ГЕРБ като политическа партия, пооткрехна се най-после пердето на неделното представление в НДК и то вече е пред очите на всички. Дали 3500 зрители в зала № 1 разбраха точно какво учредяват в неделя, и че на това театро отдавна вече сме му се нагледали? Най-напред със Жорж Ганчев в главната роля. През 1990 г. неговият Бизнесблок беше Съюз за стопанска инициатива на гражданите. През следващата година това уж гражданско сдружение мутира в партия; нейни депутати инициативно се прислониха край Евролевицата и бай Ганчев сключи споразумение за сътрудничество с БСП. Несвършваща сага е животът на бай Ганьо след „Бай Ганьо“. През 2002 г. на сцената на властта като *deus ex machina* беше царствено спуснато НДСВ – първом също с претенциите да е широко национално, гражданско движение. Неговият лидер Симеон Сакскобургготски се кълнеше, че като консервативна партия НДСВ никога няма да сключи споразумение с комунистите, но скоро заведе избирателите си на „Позитано“ 20 и досега приглася на либерализма от позитански тип.

Бойко Борисов е поредният „месия“, който увещава последователите си, че гради умерено консервативна дясноцентристка партия, въпреки че преди четири години заявяваше: „Аз по принцип не ги обичам много партиите“. Кой знае защо обаче винаги, когато генералът от резерва се кани да даде десен мигач, колата му устремно завива наляво. Емблематичен пример: „подкрепата“ за кандидат-президентската кампания на Неделчо Беронов, досущ същата като „подкрепата“ на величеството в кандидат-президентската кампания на Петър Стоянов през 2001 г. Това едва ли е предвидима европейска политика.

Кметската партия, която Борисов и Лечков замисляха преди повече от година, вече е факт – въпреки очевидените игри и противоречия със закона. Междувременно една

друга кметска партия – ССД на Стефан Софийски – тежко катастрофира и сега бере душа. Да допуснем, че това са само подробности от пейзажа на уждемократията. Още преди да стане партия, ГЕРБ имаше силно въобразена гражданска основа. По простата причина, че България е много далече от истинското гражданско общество – щом позволява на автократията необезпокоявана да си краде още и още власт от обществото. Революционният бяс на деветосептемврийските “победители” ликвидира из корен гражданското достойнство на българина. Колкото до „гражданските движения” у нас след 1989-а, те бяха съзнателно лишени от автентизъм поради подчертано политическата си закваска, забъркана с активното съучастие на ДС. Тази липса на автентизъм и до ден днешен атрофира десния политически проект, но и продължава да отглежда безгражданственост.

ГЕРБ всъщност е поредният БСП-проект за конструиране на удобното безлично ляводясно, дясноляво в България. Станишев вече обяви „герберите” като „център на опозицията” – редом с „Атака”. Нали са си свои – разбраха се. Наистина ли лидерът на ЕНП г-н Пьотеринг се надява, че точно Бойко Борисов ще изгради политическия център в България, или това са само думи на протоколна любезност? Фенклубът на Бойко Борисов – както сполучливо го определи Калин Янакиев – едва ли ще има сили да е автентична политическа партия, още по-малко пък дясноцентристка. Вместо да усилва политическия център, най-вероятно е да го доразцентрира, а той и без това си е достатъчно ексцентричен. Още преди да се роди, ГЕРБ не е толкова под бремето на измислената генералска харизма, колкото под желязната пета на прилежно заучената в милиционерската школа на МВР авторитарност. Не случайно Борисов сам беше казал, че неговите “университети” са два: единият – /като вардянин/ при Тодор Живков, другият – /пак като вардянин/ при Кобургготски. Впрочем “царят” и досега си остава икона за генерала, монархосоциалистическото умиление Борисово личи отвсякъде. Кой знае защо бившият шеф на охранителна фирма “Ипон” обаче пропуска третия си – и може би особено решаващ за структурирането на ГЕРБ университет – в сенчестия бизнес, при групировките. Дали ГЕРБ няма да е олигархическа партия за лична консумация с лек кремообразен пълнеж от популярни на средно ниво спортисти, артисти, шоумени и захласнати шоуменки. Към този микс за нюанс е добавен даже един професор по семиотика в Шуменския университет. Волно съчетавайки несъчетаемото, ГЕРБ засега изглежда доволно гротескно. Чалгата отдавна е на мода и в политиката. Дори за неспециалиста е ясно: икономическата програма на ГЕРБ, писана вероятно в Германия от експерт на ХСС, е точно толкова неизпълнима, колкото прословутите 800 дни на величеството. Доколкото тя изобщо беше огласена, от нея научих комай само че „работата е икономическият източник на нашата държава”. Не се чу нищо за образование, наука, култура, а какво е семейството без тях; нали точно те са истинският фундамент на държавността. Не полицията на бившия главсек на МВР.

На 3 декември 2006 г. 3500 души без дебат въодушевено ръкопляскаха на един отдавна преигран водевил: раждаше се поредната авторитарна, олигархична, клиентелистка партия на бившите полицаи и охранители, която спокойно може да си избере за знаме и химн старата песничка на НЛО: “Ах, мили мои партии любими,/ аз ще съм със таз, която е на власт.” Онези, които преди петнайсетина години въртяха бизнес с бухалки, сега безпардонно демонстрират образцова олигархическа политика с бухалки. Пак казвам: вместо да усили центъра, ГЕРБ вероятно ще положи всички усилия да го доразцентрира, но нали точно това искат режисьорите на спектакъла, да се създава непоносимост към чаровете на демокрацията. Генералът от резерва отдавна се сънува начело на своя си президентска партия, която си има президентска република – досущ като Путиновата в Русия.

Подсъзнателните Борисови автократични рефлексии избиват и в речевите му жестове, които не случайно напомнят „демократическата” словесна разпасаност, просторечията на правешкия цар Тодор Живков, наричан все още умилително от народонаселението Тато. Примери: Аз разчитам на моя си ресурс, който ще го събера. Важното е да имаш депутати ... Стратегията на моето и на ГЕРБ развитие ще я определям аз. ... Преди президентските избори 2006: Структурирам партия и тогава ще кажа за кого да се гласува. Пред активисти в Смолян: Освен мен – друг началник няма. Тези дни от “Монитор” пък се разбра, че генералът от резерва се готви лично да назначи кмет във Велинград. Каква ти тук конституция, какви закони; над Бойко Борисов не е дори Господ, а само егото Борисово. То беше в целия му блясък демонстрирано пред учредителното събрание на партията ГЕРБ: Да слушате и да знаете, че това, което предлага той / Цветан Цветанов – избран за временен председател на „герберите”- б.м. В.Ч./ го предлагам аз.

Какво повече може да се добави към портрета на поредния лидер, неизлечимо болен от вождизъм. Граматиката на авторитаризма се изчерпва със самозабравило се вождистко говорене в първо лице единствено число, безпрекословно заповедни изречения, като това например: „Повече от мене за Първанов няма да чуете, а и вие няма да говорите”. Очевидно неформалният лидер на вече формалната партия, или по-точно - на клана ГЕРБ и все още столичен кмет Бойко Борисов, отдавна си живее в някаква друга България, друга Европа, дето самоинициативността на гражданското общество, принципите на демокрацията са бошлаф работа за наивници. Случайно ли генералът охотно се огражда с отломките от уж десни партии; той не ще конкуренция, а безмълвни послушковци.

ГЕРБ великолепно илюстрира диктатурата на посредствеността, която в България не е от вчера. Тя ни е тежко наследство още от преди “диктатурата на пролетариата”. Която пък създаде най-вредоносния мит, че „народът никога не греши”. Още в края на XIX в. зачинателят на модерния български национализъм Стоян Михайловски писа в своите метаполитически текстове, че у нас и Търновската конституция е „превърната на пачавра” от онези безмозъчни, които са освободени, но никога няма да бъдат свободни, защото не искат да бъдат свободни. Безподобният Димитър Подвързачов /Хамлет принц Датски/ още през 1923 г. в „Еклесиаст” предвиди театро ГЕРБ, българските бягства от свободата:

После видях на главната градска съгда множество бедни чловеци, а един от силните мира сега им говореше отвисоко и всички слушаха с внимание и одобрителни викове.

- Не вервайте никого, освен на мене – казваше той.- Всички са крадци, лъжци и разбойници – само аз съм чист като гълъбица. И виждах го, че лъже. Тогава се доближих до нещастните слушатели и рекох им тихо:

- Не го вервайте! Лъже ви за всичко.

А те ми се присмяха и отвърнаха:

- Охо! Ти мислиш ний не знаем? По-добре от тебе! Ама той ни лъже еднъж, а ние него – триж. Защото всеки от нас чака да получи облага от него.

И ми дадоха гръб, а продължиха да пляскат с ръце нему. И разбрах, че едните заслужават другите. И че безумието превъзхожда мъдростта.

*декември 2006*